

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΠΝΙΑ.

Τόμος Ε'.

ΑΡΙΘΜ. 9 (105).

Συνδρομή, δραχμοίνη μάκι 1. Ιανουαρίου και 1. Ιουλίου έκαστου έτους, έξαμηνος μόνον
και προπληρωτικά: Πανταχού φράγκ. χρ. 10 ή μέρη. 8.

ΕΤΟΣ Ε'.

τη 1/13. Μαΐου 1889.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ.

Ο γῦν εὐκλεώς καὶ δεξιῶς πηδαλιούχῶν τὸ πνευματικὸν σκάφος τοῦ Ἀποστολικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας πατριάρχης Σωφρόνιος ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ φθίνοντος ἥδη δεκάτου ἐννάτου αἰώνος, ἐν τῇ ἐνορίᾳ Τζιβαλίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκ γονέων ἐναρέτων καὶ ὅρθιοδόξων, πατρός μὲν Φωτίου Βασιλείου Μεϊδαντζόγλου, μητρὸς δὲ Ἀναστασίας Σαράφ-γιανάκα, δονομασθεῖς ἐν τῷ βαπτίσματι Σταύρος. Γόνος τῆς εὐσεβοῦς ἑκείνης καὶ σεμνῆς γενεᾶς ἡς κύριον καὶ μόνον μέλημα ἦν ἡ ἡδικὴ τῆς καρδίας διάπλασις καὶ ἡ ἐν Χριστιανικῇ σεμνότητι διαμόρφωσίς τοῦ ῥθους, ἔθηλασε τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν πρὸς τὰ πάτρια ἀνυπόκριτον ἐμμονὴν ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης αὐτοῦ ἀνατροφῆς. Οὕτων ἐνήλικις τρυφερᾶκατὰμῆνα Δεκέμβριον ὑπερμεσοῦντα τοῦ 1820 κείρεται μοναχὸς μετονομασθεὶς Σωφρόνιος καὶ χειροτονεῖται ἵεροδιάκονος ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀριστίας Μητροφάνους Λερίου, ἐνοριακοῦ Ἀρχιερέως τοῦ Ἀγίου Νικολάου, Ἐκκλησίας τῆς γενεθλίου ἐνορίας αὐτοῦ. Περὶ τὰ τέλη δὲ τοῦ 1821 προσελήφθη ὡς διάκονος τοῦ ἀρτίως χειροτονηθέντος Μητροπολίτου Προκοπού Κοσμᾶ τοῦ Θρακὸς τοῦ

ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Ε'.

διακριθέντος ἐπὶ αὐστηρότητι ἥδων καὶ εὔσεβείᾳ, διετέλεσε δὲ ὑπηρετῶν παρ' αὐτῷ ἐννέα μὲν ἔτη ἐν Προκοπονήσῳ, ἐπτὰ δὲ ἐν Μηδείᾳ καὶ Βιζύῃ καὶ μῆνας εἴκοσιν ἐν Χίῳ μέχρι τοῦ 1839.

Διαπλάσας τὸ ἥδος αὐτοῦ καὶ ὡμολογημένην διοικητικὴν ἴκανότητα προσκτησάμενος κατὰ τὸ εἰκοσαετὲς στάδιον ἐνεργείας, καθ' ὃ ὁ διάκονος καὶ Ἀρχιδιάκονος ἐβοήθει τῷ γέροντι αὐτοῦ κληθέντι εἰς διαφόρους ὡς ἐρρήμη ἥδη βαθμολογικῶς ἀνωτέρας Μητρόπολεις, ἐχειροτονήθη Ἀρχιερεὺς καὶ Μητροπολίτης Χίου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ γέροντος αὐτοῦ Κοσμᾶ, τῇ ἐπιμόνῳ μὲν ἀπαιτήσει τῶν Χίων, εὑμενεῖ δὲ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπινεύσει κατὰ μῆνα Ιούνιον τοῦ 1839.

Κυβερνήσας δὲ δεξιῶς τὴν ἐπαρχίαν Χίου ἐπὶ δέκα καὶ ἐξ ὅλα ἔτη καὶ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις εὐαρεστήσας μετετέθη περὶ τὰ τέλη τοῦ 1855 προβιβασθεὶς ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς τὴν Μητρόπολιν τῆς ἐν τῷ Πόντῳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας Ἀμασίας. Ἄλλ' ἡ διοικητικὴ αὐτοῦ ἴκανότης καὶ πρὸς διεξαγωγὴν δυσχερῶν ὑποθέσεων ἀδιαφιλονίκητος καὶ ἀμεμπτος δεξιότης, τέσσον ἥσαν ἥδη πασ-

ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ.

Πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας.

γνωστοί, ωστε μόλις διατάξας τὰ τῆς νέας ἐπαρχίας αὐτοῦ πράγματα προσεκλήθη εἰς Κωνσταντινούπολιν ὡς μέλος τῆς Μεγάλης ἐθνοσυνελεύσεως τῆς ἐνταλείσης τῷ 1858 ἵνα συντάξῃ τοὺς ἔθνικοὺς κανονισμούς, καὶ εἰργάσθη μετὰ ζήλου ἀγνοῦ ἐπὶ τριετίαν περίπου ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει ἐκείνη. Διὰ τῆς συνέσεως δὲ καὶ πεφωτισμένης πείρας αὐτοῦ ὅχι μόνον μεγάλως συνετέλεσε πρὸς παῦσιν τῶν καταχρήσεων καὶ βελτίωσιν τῶν ἔθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἀλλὰ καὶ σπουδαίας προσήγεγκεν ἄλλης φύσεως ὑπηρεσίας διορισθεὶς πρὸς τοὺς ἄλλους Σκευοφύλακες τοῦ Πατριαρχικοῦ θησαυροφυλακίου ἔφορος δὲ καὶ ταμίας τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς. "Οτε τὸ μὲν θησαυροφυλάκιον μετεκόμισεν εἰς τὸν πύργον τῶν Πατριαρχείων ὃν καὶ καταλλήλως πρὸς τοῦτο πρώτος αὐτὸς διεσκεύασε, τὴν δὲ Σχολὴν ὥφελησε συντελέσας πρὸς εἰσαγωγὴν χρησίμων μεταρρυθμίσεων.

Τῶν κανονισμῶν δὲ συντελεσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων, ἐπὶ δὲ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον οἰλημέντος τὸ πρῶτον περὶ τὰ τέλη τοῦ 1860 τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ, ἐπανῆλθε χαίρων ὁ Σωφρόνιος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ ποιμήνου εἰς Ἀμάσειαν καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νέων κανονισμῶν, καὶ τὴν διανοητικὴν καὶ ἡθικὴν μόρφωσιν τῶν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ δικαιοδόσιαν διατελούντων, Χριστιανῶν.

Ἀναδειχθεὶς δὲ κατὰ τὸ μακρὸν ἥδη τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ καὶ πλήρες ζωηρᾶς καὶ εὐσεβοῦς ἐνεργείας στάδιον καὶ ὡς Διάκονος καὶ ὡς Ἀρχιδιάκονος καὶ ὡς Ἀρχιερέος, ἀμεμπτος, ἀφιλοχρήματος, φιλόμουσος, φιλόκαλος καὶ προστάτης τῆς θρησκείας ἀτρόμητος, ἐκλήθη ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας τῇ 20. Σεπτεμβρίου 1863 ἐπὶ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν περιστάσει καθ' ἄς τὸ κυμανόμενον τῆς ἐκκλησίας σκάφος ἐδεῖτο χειρὸς δεξιᾶς καὶ κυβερνήτου πεφωτισμένου, καὶ ἴκανον πρὸς πάντα κίνδυνον εὐθαρσῶς νὰ ἀτενίσῃ. Διότι προέκειτο νὰ συναρμολογήσῃ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, νὰ ἐφαρμόσῃ ἐν εἰλικρινείᾳ τοὺς κανονισμούς, νὰ συνδιαλλάξῃ δύο ὅμοδρησκα ἔθνη, τὸ Γραικικὸν καὶ Βουλγαρικόν, νὰ προστατεύσῃ τὰ δίκαια τῶν Αγίων

Τόπων κατὰ τῆς ληστρικῆς τῶν Ἡγεμονιῶν ἀρπαγῆς, νὰ παγιώσῃ τὴν νέαν τῶν πραγμάτων τάξιν καὶ ἀνυψώσῃ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἀρχαίαν εὔκλειαν καὶ λαμπρότητα.

Τὸν βαρὺν τοῦτον ἀθλὸν ἀναλαβὼν ὁ Σωφρόνιος ἐπιτυχῶς ἐπὶ τετραετίαν διεξήγαγεν, ἀλλὰ τῷ 1867 προσβληθεὶς ὑπὸ νόσου δεινῆς παρητήθη· νοσηλευθεὶς δὲ καὶ ἀναρρώσας, ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐν τῇ νήσῳ Πριγγήπῳ ἰδιόκτητον οἰκίαν αὐτοῦ, μετὰ τριακονταετῆ περίπου πολυκύραντον καὶ πλήρη περιπτειῶν διπηρείαν, καὶ ἐπεὶ ἔμενεν ἴδιωτεύων. Ἄλλ' ὅτε τῷ 1870 ὁ βαρὺς κλύδων, ὁ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Νικάνορος ἐπισκήψας καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπὶ μακρὸν συνταράξας, ἤρξατο κατευνάζομενος, ὑφίστατο δ' ὁ μετ' αὐτὸν σάλος, ἢ δὲ ἀνάγκη κυβερνήτου δεξιοῦ ἐπεβλήθη ἀκαμπτος ὑπὸ τῶν πραγμάτων αὐτῶν, τότε καὶ λαδὸς καὶ Ἐκκλησία ἐστρέφαν πάλιν τὸ βλέμμα πρὸς τὸν ἴδιωτεύοντα Σωφρόνιον. Κοινῆ δὲ βούλη καὶ γνώμη τῇ 23. Ἰουλίου 1870 προσκαλεῖται νὰ συνεχίσῃ τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπηρεσίας αὐτοῦ, λαμπάνων εἰς χεῖρας τοὺς οἰκακας τοῦ δεινῶς σαλευομένου σκάφους τοῦ Ἀποστολικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας.

Ἄποδεξάμενος δὲ ἔξαπολουθεῖ καὶ μέχρι σήμερον αἰσίως καὶ ἐν πλήρει γαλήνῃ διακυβερνῶν τὸν Ἀποστολικὸν τοῦτο θρόνον ὁ γηραιός Σωφρόνιος, ὁ ἀρχαιότατος τῶν συγχρόνων ἡμῖν ἀνωτέρων κληρικῶν, καὶ ὁ πολυχρονιωτέρας καὶ πλείστας παντὸς ἄλλου ὑπηρεσίας προσενεγκάλων τῷ τε γένει καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἥμαδν. Διότι μητρετεῖ μὲν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 1820 ὡς Ἱεροδιάκονος, διευθύνει δὲ δεξιῶς καὶ θεαρέστως διαφόρους αὐτῆς Ἐκκλησίας ὡς Ἀρχιερέος ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1839 παρουσιάζων οὕτω ἐνιαῖον καὶ μοναδικὸν παράδειγμα ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς καθόλου Ἐκκλησίας Ἀρχιερέως ἐπὶ πεντηκονταετίαν ὅλην ὑπηρετοῦντος. Διότι τὸν Ἰούνιον τοῦ 1889 συμπληρώθησεται θείᾳ πάντως εὐδοκίᾳ ἡ πρώτη ἐν τῇ Ἐκκλησιάστικῇ Ἰστορίᾳ πεντηκονταετηρίς τῆς Ἀρχιερωσύνης τοῦ δικαίως καὶ ἐπαξίως τοῦ γενικοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς τιμῆς πάντων ἀπολαύοντος πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυρίου Σωφρονίου.

ΕΚ ΤΩΝ ΜΥΣΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΒΑΣΣΙΛΗΣ.

Τῇ 14. Ἰουλίου 1789 ὁ ἔξεγγηγερμένος λαδὸς τῶν Παρισίων προσέβαλεν ἐξ ἐπιδρομῆς τὴν Βαστίλλην, καὶ ἀν παρακολουθήσωμεν τὰς ὑπὸ τῶν συγχρόνων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συγγραφέων διδομένας ἡμῖν πληροφορίας, κατατάγομεν σχεδὸν εἰς τὸ συμπέρασμα δι' μία τῶν κυριωτέρων αἰτιῶν τῆς ἐφόδου ἀλώσεως τῆς Βαστίλλης ἥτο καὶ ἡ περιέργεια τοῦ πλήθους νὰ ἔλη ἔδιοις ὀφθαλμοῖς τὰ ἐν τῷ παναρχαίῳ ἐκείνῳ γαλλικῷ δεσμωτηρίῳ κρυπτόμενά φοβερά καὶ φρικώδη μυστήρια, περὶ ὃν εἶχεν ὅλως ἀσφαφῆ καὶ ὑπὸ τῆς ἐπεγγερμένης φαντασίας παραμεμορφωμένην ἰδέαν.

Μικρὸν πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Βαστίλλης εἶχον δημοσιεύθη ἐκτὸς τῆς Γαλλίας διάφορα βιβλία, ὡς παραδείγματος χάριν τὸ ἔργον τοῦ Linguet „Ἀπομνημονεύματα περὶ τῆς Βαστίλλης“, τὰ ὅποια ἐνεποίησαν μεγίστην αἴσθησιν καὶ θαυμασμὸν καὶ ἐξήγειραν εἰς τὸν ὅπατον βαθμὸν τὴν φαντασίαν τῶν ἀνθρώπων ἐν σχέσει πρὸς τὰ φρικώδη καὶ ἀποτρόπαια κακουργήματα ἀτινα ἐκρύπτοντο ἐν τῇ μυστηριώδει ἐκείνῃ εἰρκτῇ.

Τὸ μυστηρίων περιεβάλλετο ἡ παράδοξος αὐτὴ εἰρκτὴ

ἀφ' ἣς στιγμῆς ἰδρύθη. Ἐν ἔτει 1370 ἡγέρθησαν μὲν οἱ πρῶτοι πύργοι, ἀλλὰ ἐχρησίμευον κυρίως ὡς ὁχυρωτικὰ προτειχίσματα τῶν πλευρῶν μιᾶς πύλης, καὶ μόλις ἀφ' οὗ προσετέθησαν καὶ ἀλλοι τέσσαρες ἡ πέντε πύργοι καὶ συνεδέθησαν δι' ισχυροῦ περιτειχίσματος, ἔχοντος κατὰ τὴν βάσιν πανταχοῦ διάδεκα ποδῶν πάχος, ἦρχισεν ἡ Βαστίλη νὰ χρησιμεύῃ ὡς δεσμωτήριον, καὶ νὰ πληρωταὶ καταδίκων.

Οἱ πύργοι ἦρχισαν νὰ χρησιμεύωσιν ὡς διαιρονή τῶν δυστυχῶν τούτων ἀνθρώπων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1380 καὶ ἐφεξῆς· ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Βαστίλλης διαιρίνονται διάφοροι περίοδοι ἐντὸς τοῦ ὁχυρώματος τούτου τῆς τυραννίας καὶ τοῦ δεσποτισμοῦ· ἐννὶ καὶ πρὸ τῆς καταστροφῆς αὐτοῦ εἶχον σχηματισθῆ τρόπον τινὰ διάφοροι μῆθοι καὶ παραδόσεις περὶ τοῦ δεσμωτηρίου τούτου, ἀναφέρουσαι ἐκ τῶν παρελθόντων τούλαχιστον αἰώνων πράγματα τερατώδη καὶ φρικτά.

Οτε ἡλώθη ἡ Βαστίλη, θὰ ἡδύναντο βεβαίως οἱ ἀνθρώποι νὰ λάβωσιν ἀκριβῆ γνῶσιν καὶ βεβαιότητα περὶ τῶν μυστηρίων τοῦ φρουρίου τούτου, ἀν ἡ ἀλώσις εἶχε γείνη κα-